

רע"פ 3610/15 - ארז סמיונוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3610/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: ארז סמיונוב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 13.4.2015, בע"פ 4294-01-15, שניתן על-ידי כב' השופטים: ד' ברלינר - נשיאה; ר' בן יוסף; ו-א' נחליאלי-חיאט

בשם המבקש: עו"ד מנחם רובינשטיין

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים: ד' ברלינר - נשיאה; ר' בן יוסף; א' נחליאלי-חיאט), בע"פ 4294-01-15, מיום 13.4.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט

השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ד' דרויאן), בת"פ 47992-11-11, מיום 31.3.2014.

2. בד בבד עם הבקשה לרשות ערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, אשר הושת על המבקש, עד להחלטה בבקשה לרשות ערעור. בהחלטה מיום 26.5.2015 (כב' השופט ח' מלצר), נעתר בית משפט זה לבקשה, והורה על עיכוב ביצוע העונש.

רקע והליכים קודמים

3. נגד המבקש הוגש כתב אישום, אשר מעובדותיו עולה, כי ביום 10.2.2010, בעת שהמבקש עבד כמוכר בחנות נוחות (להלן: החנות), בתחנת דלק בכביש 44, הוא צפה בסרט פורנוגרפי בחנות ביחד עם י', קטין, יליד 1994 (להלן: המתלונן). בשלב מסוים, כך נטען, הניח המבקש את ידו ושפשף אותה באיבר מינו של המתלונן. משהסיט המתלונן את ידו של המבקש, שאל אותו האחרון האם אין זה נעים לו, והאם לא "עומד לו". כעולה מכתב האישום, המבקש חזר והניח את ידו על איבר מינו של המתלונן פעם נוספת, ובתגובה פנה המתלונן לצאת מן החנות. בעודם מצויים מחוץ לחנות, שאל המבקש את המתלונן, האם ברצונו לקיים עמו מין אוראלי, בתמורה ל-400 ₪, ולאחר שהמתלונן סירב להצעה זו, הוציא המבקש 2,000 ₪ מארנקו והציע למתלונן. לטענת המאשימה, במעשיו המתוארים לעיל, ביצע המבקש מעשים מגונים במתלונן, וכן הטריד אותו מינית. בהתאם לכך, ייחסו למבקש שתי עבירות של מעשה מגונה, לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ועבירה של הטרדה מינית, לפי סעיף 3(א)(3) בצירוף עם סעיף 5(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998. יצוין, כי למבקש ייחסה עבירה של מעשה מגונה סתם, ולא מעשה מגונה בקטין, מאחר שלא היתה ברורה למשיבה מידת מודעותו של המבקש לגילו של המתלונן.

4. לאחר ניהול משפט הוכחות, הרשיע בית משפט השלום את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. המבקש הורשע, כאמור, למרות שנקבע, כי "ללא ספק, החוקרים כשלו חמורות", בכך שלא פעלו בצורה אקטיבית על מנת להשיג את תיעוד מצלמות האבטחה בחנות, "כאשר ידוע לכל כי תיעוד מסוג זה נשמר לזמן קצוב בלבד ונמחק אוטומטית - כפי שאכן קרה". חרף קביעה זו, דחה בית משפט השלום את בקשת המבקש להורות על זיכוי, בציינו, כי "אין ענייננו באותם מקרים קיצוניים וחריגים שבהם די בעצם המחדל כדי לקבוע כי נפגעה זכותו של הנאשם למשפט הוגן". בהמשך, עמד בית משפט השלום על מהימנות עדותו של המתלונן, וקבע כי עדות זו הייתה עקבית, מרובת פרטים, ומכילה את תחושותיו ומחשבותיו של המתלונן בעת קרות המעשים. בניגוד לכך, קבע בית משפט השלום, כי עדותו של המבקש אינה יכולה לזכות באותו אמון. זאת, בין היתר, מאחר ש"לא ניתן הסבר אמין ומניח את הדעת למגע שיצר [המבקש] בין ידו לבין ירכו של המתלונן".

5. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשיו של המבקש, הדגיש בית משפט השלום, כי על אף שמדובר בשתי עבירות שונות, הרי שעבירות אלו בוצעו ברצף, ולכן עסקין ב"אירוע אחד", עבורו ייקבע מתחם עונש אחד. לאחר זאת, קבע בית משפט השלום, כי מתחם הענישה ינוע בין 3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבירות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל. לצורך קביעת העונש בתוך המתחם, שקל בית משפט השלום לקולת העונש, את הפגיעה הקשה הצפויה למבקש מעצם מאסרו, אשר עלולה "למוטט אותו כלכלית". ועוד נשקלו לזכותו של המבקש, התמשכות ההליכים בתיק; והמחדל החקירתי בנוגע למצלמת האבטחה.

לאחר זאת, העמיד בית משפט השלום את העונש בחלקו המרכזי-תחתון של המתחם, וגזר על המבקש 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. נוסף על כך, השית בית משפט השלום על המבקש 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך שנתיים, עבירת מין כלשהי שיש עמה מגע בגוף; וכן פיצוי למתלונן, בסך 2,500 ₪.

6. המבקש ערער על פסק דינו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי. בערעורו, הלין המבקש על מחדלי החקירה, אשר היה בהם, לשיטתו, כדי להביא לזיכויו בדין. בית המשפט המחוזי דחה טענה זו, בהדגישו כי "איננו סבורים שבנסיבות התיק הנוכחי המחדל, הוא בפני עצמו, צריך לשמש בסיס לזיכויו [המבקש], וזאת כדי 'לחנך' את המשטרה שתעשה מלאכתה כראוי". עוד צוין, בהקשר זה, כי המתלונן – ולא המבקש – הוא שיזם את האפשרות לצפות בקלטת מצלמת האבטחה, במהלך העימות שנערך בין השניים במשטרה, "וכי מה לו [למתלונן] להציע לחוקר לראות את הקלטת כאשר הצפייה בה תבהיר כי לא היו דברים מעולם?". אשר לעונש שהוטל על המבקש, החליט בית המשפט המחוזי שלא להתערב בו, בצינו כי "בדרך לאותה ענישה 'עבר' [בית משפט השלום] דרך כל 'התחנות' שנדרשות על-פי תיקון 113".

הבקשה לרשות ערעור

7. ביום 26.5.2015, הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, בגדרה חזר המבקש על עיקרי טענותיו בערעור. המבקש טוען, כי מחדלי החקירה פגעו קשות בהגנתו, באשר "הגוף החוקר הביא לאובדנה של ראיה שהמבקש הפנה אליה בזמן אמת והיה בכוחה לנקותו מכל רבב". עוד השיג המבקש, על אופן קביעת הממצאים העובדתיים על-ידי בית משפט השלום. נטען, בהקשר לכך, כי שגה בית משפט השלום בקובעו, כי עדותו של המתלונן מהימנה, וכי היא מגובה בראיות משמעותיות. ועוד טען המבקש, כי "מי שהפסיק את הקרנת הסרט הפורנוגרפי היה המבקש. אם כן ככל והיו מחשבות או תכניות לביצוע מעשה מיני, מדוע הפסיק המבקש את הקרנת הסרט". אשר למידת העונש, טען המבקש, כי שגה בית משפט השלום בקביעת מתחם הענישה, משלא עשה כן בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של ביצוע העבירה בעניינו. לשיטתו של המבקש, היה ראוי לשקול לזכותו, לצורך קביעת העונש בתוך המתחם, את העובדה שלא נגרם למתלונן נזק משמעותי, ועוד היה מקום ליתן משקל רב יותר לקולה למחדלי החקירה "החמורים"; להתמשכות ההליכים; ולנסיבות חייו הקשות של המבקש.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה לרשות ערעור שלפניי ובצירופותיה, נחה דעתי, כי חרף האצטלה המשפטית אותה מנסה המבקש לעטות מעל הבקשה, אין היא עונה על אמות המידה שנקבעו למתן רשות ערעור. הלכה היא, כי רשות ערעור לדיון בסוגיה ב"גלגול שלישי", לאחר שזו נדונה והוכרעה לגופה בשתי ערכאות קודמות, תינתן במקרים מצומצמים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או רחבת היקף, שהיא בעלת השלכות החורגות מעניינם הקונקרטי של הצדדים לבקשה, או כאשר עולה חשש כי נגרם למבקש עיוות דין חמור או אי-צדק מהותי (רע"פ 3463/15 קוטוב נ' מדינת ישראל (21.5.2015)); רע"פ 2472/15 שוורצמן נ' מדינת ישראל (21.5.2015); רע"פ 5166/14 קרופצקי נ' מדינת ישראל (5.5.2015)). הבקשה שלפניי נוגעת, רובה ככולה, לעניינם הקונקרטי של הצדדים לה, ואין היא מעלה לעיוות דין או לאי-צדק חמור שנגרם למבקש.

עוד יש לציין, כי הבקשה שלפניי מועתקת בשינויי נוסח קלים, מהודעת הערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי. וכבר בפסק לא אחת, כי: "העתקת עיקרי הטיעונים מכתב הערעור מעידה, כי מטרת הבקשה לרשות ערעור אינה אלא ניסיון ל'מקצה שיפורים', ומטרה מעין זו אינה מצדיקה, ככלל, היעדרות לבקשת רשות הערעור" (רע"פ 1402/15 טלי נ' מדינת ישראל (4.3.2015); רע"פ 113/15 אעלמי נ' מדינת ישראל (20.1.2015)). על הטעמים לכך עמדתי ברע"פ 6615/13 שוויקי נ' מדינת ישראל (29.10.2013), בציני כי:

"הגשת בקשה לרשות ערעור, המהווה העתק מדויק של הודעת הערעור אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי, מחטיאה את מטרתו של הליך זה ואת התפיסה העומדת מאחוריו. בית משפט זה הדגיש בהזדמנויות רבות, כי הליך רשות הערעור לא נועד לשמש כ-'מקצה שיפורים' לפסיקותיהן של הערכאה הדיונית וערכאת הערעור [...] תכליתו של הליך רשות הערעור היא לפתוח את שערי בית משפט זה באותם מקרים מיוחדים וחריגים, שבהם קיימת הצדקה לכך, בשל חשיבותו הציבורית של הנושא והשלכותיו המשפטיות על מקרים רבים אחרים, למרות שהעניין נדון בשתי ערכאות קודמות. לפיכך, בקשת רשות ערעור אשר מעלה, באופן גורף, טענות שנבחנו ונדחו על-ידי הערכאות הקודמות, אינה מתיישבת, ככלל, עם תכליתו של הליך רשות הערעור, ואינה עומדת בתנאי הסף הדרושים לשם קבלת רשות לערער".

מטעמים אלה, כשלעצמם, דינה של הבקשה לרשות ערעור להידחות.

9. למעלה מן הדרוש, אציין כי אינני מוצא ממש בטענותיו של המבקש גם לגופו של עניין. אמנם, אין חולק, כי שגו גורמי החקירה משלא פעלו בהקדם בכדי להשיג את קלטות מצלמת האבטחה, באשר היה בקלטות אלו כדי לשפוך אור על השאלות העובדתיות העיקריות שהיו שנויות במחלוקת. ואולם, אין במחדל חקירה זה או אחר, כדי להביא, בהכרח, לזיכויו של הנאשם. כפי שנפסק בע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מדינת ישראל (18.5.2006):

"במקרים שבהם נתגלו מחדלים בחקירת המשטרה, בית המשפט צריך לשאול עצמו האם המחדלים האמורים כה חמורים עד שיש לחשוש כי קופחה הגנתו של הנאשם, כיוון שנתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו או להוכיח את גרסתו שלו [...] על פי אמת מידה זו, על בית המשפט להכריע מה המשקל שיש לתת למחדל לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות [...] נפקותו של המחדל תלויה בתשתית הראייתית שהניחה התביעה ובספקות אותם מעורר הנאשם, והשלכותיו תלויות בנסיבותיו של כל עניין ועניין" (ראו גם: ע"פ 6468/13 צרפתי נ' מדינת ישראל (3.5.2015); ע"פ 7320/07 פלוני נ' מדינת ישראל (13.5.2009)).

לאחר שעיינתי בחומר שלפניי שוכנעתי, כי לא היה בתפיסת קלטות מצלמת האבטחה ליצור ספק סביר בדבר אשמתו של המבקש. כפי שנקבע עובדתית, לא היה זה המבקש אשר יזם את תפיסת הקלטות המדוברות, אלא המתלונן. מכל מקום, נחה דעתי, כי ברשות המשיבה היו ראיות למכביר, אשר היה בהן, כשלעצמן, כדי להוכיח מעבר לספק סביר את אשמתו של המבקש, כך שאם נגרם נזק ראייתי כלשהו, הרי שמדובר, כך הדעת נותנת, בנזק למאשימה דווקא ולא למבקש. וזאת, בעיקר כאשר עדותו של המתלונן נמצאה מהימנה על-ידי בית משפט השלום.

10. אשר להשגותיו של המבקש על חומרת העונש, לא מצאתי במקרה זה כי היתה בעונשו של המבקש משום סטייה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה במקרים דומים, ולכן בדין החליט בית המשפט המחוזי שלא להתערב בכך. ואזכיר, בהקשר זה, כי: "ככלל, אין בטענות הנוגעות למידת העונש, כדי להצדיק מתן רשות ערעור, אלא במקרים יוצאי דופן בהם מדובר בעונש החורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת, בעבירות דומות" (רע"פ 7681/13 דקה נ' מדינת ישראל (21.1.2014); ראו גם: רע"פ 3116/15 פלוני נ' מדינת ישראל (6.5.2015); רע"פ 2450/15 אזרזר נ' מדינת ישראל (15.4.2015); רע"פ 2039/15 גריב נ' משטרת ישראל (2.4.2015)).

11. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

12. לפיכך, מתבטלת בזאת ההחלטה, מיום 26.5.2015, בנוגע לעיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, אשר הוטל על המבקש. המבקש יתייצב לביצוע עבודות השירות, ביום 28.6.2015, ב"בית לשובע", ברחוב צ'לנוב 18, תל אביב-יפו.

ניתנה היום, כ"א בסיון התשע"ה (8.6.2015).

ש ו פ ט